

Maria hade rätt – Försäkringskassan fel:

Behöver inte betala miljonbelopp

Betala 1,2 miljoner kronor eller få en straffränta på elva procent, krävde Försäkringskassan.

Men nu har Maria Andersson fått rätt.

– Jag hade aldrig orkat kämpa om jag inte hade fått så stort stöd.

Det är julaftons förmiddag 2024. Maria Andersson har blivit hämtad av mamma Mona för att åka till föräldrahemmet och fira jul.

Maria får en notis i telefonen i appen Kivra.

– Det har kommit nåt från Försäkringskassan, säger hon.

– Öppna det inte, säger Mona. Vi tar det efter julhelgen.

För hon vet vad det är. Dagen före har nämligen Mona fått veta att Försäkringskassan har fattat ett beslut. Beslutet är en katastrof, som nästan får hjärtat att stanna.

Försäkringskassan meddelar att Maria Andersson ska betala in närmare 1,2 miljoner kronor. Anledningen till kravet sägs vara att hon ljugit om sina förhållanden. Naturligtvis skriver inte Försäkringskassan på sin kanslisvenska att Maria har "ljugit". Däremot påstår myndigheten att Maria inte har "informerat" rätt eller lämnat "felaktiga uppgifter".

Försäkringskassan menar kort sagt att Maria har fått felaktig assistansersättning under tio års tid eftersom hon inte anmält att hon slutade arbeta 2014. Och eftersom det assistansbolag hon hade mellan 2014 och 2021 inte längre existerar går betalningskravet till Maria i stället.

Som om det inte spelar någon roll vem som gjort fel. Pengarna ska in. Och Maria ska betala dem.

– Men jag hade samma antal timmar, 24 timmar om dygnet, beviljade både före och under min anställning. Dessutom har jag pratat med Försäkringskassan flera gånger om att jag inte arbetar längre, sa Maria till Tidningen Rörelse nr 2/25.

Fanns redan i journalerna

Maria Anderssons gode man, jurist och mamma Mona hjälptes åt för att gå igenom alla handlingar från Försäkringskassan, från 2012 då senaste beslutet om dygnassistans togs, fram till 2024. Bland alla papper fanns både intyg och journalanteckningar som visade att Maria inte arbetade under den aktuella perioden.

– Där står det klart och tydligt, gång på gång, att Maria varit sjukskriven från sitt arbete, slutat på sitt arbete och att hon inte har någon arbetsförmåga. Hon blev tvungen att sluta eftersom hon blev utbränd på

"Innan de går ut med ett sådant här återbetalningskrav borde de väl kolla vad det redan finns för uppgifter hos Försäkringskassan?"

grund av sina hälsoproblem, sa Marias mamma Mona Andersson i samma tidning.

– Innan de går ut med ett sådant här återbetalningskrav borde de väl kolla vad det redan finns för uppgifter hos Försäkringskassan?

En del av problemen uppstod i samband med att Maria Andersson bytte assistansbolag i början av 2024. Det nya bolaget kontaktade Försäkringskassan eftersom de såg att det inte fanns någon aktuell utredning av assistansbehovet. »

Hela familjen firar segern.
Från vänster, pappa Roger,
Maria, mamman Mona (som
också är vice ordförande
i RBU Skaraborg), syster Kajsa
med pojkvän Henrik.

FOTO: PRIVAT

Maria Anderssons stora intresse är numera rullstolsdans. Hon och danspartner Peter tog SM-silver i år, guld förra året. FOTO: PRIVAT

med 12 timmar per vecka under hela perioden, eftersom hon inte längre arbetade och därför inte hade fått personlig assistans för handräckning under arbetstid.

Kämpade i god tro

Maria och familjen upprördes över Försäkringskassans nya anklagelse om att Maria skulle ha ljugit. Först, alltså, att hon hade ljugit genom att inte anmäla att hon slutat jobba, och när det motbevisats, att hon hade ljugit genom att lämna felaktiga uppgifter.

Maria mätte fruktansvärt dåligt och föräldrarna kunde inte tänka på något annat än dotterns fall. Hela familjen var sönderstressad. Den tröst som fanns var det massiva stöd de mötte i sin omgivning.

Att Maria skulle ha lämnat oriktiga uppgifter var helt enkelt inte sant, menade de. Varje månad hade Maria kryssat ja i en ruta för att den beviljade assistansen hade utförts – eftersom hon faktiskt hade fått personlig assistans under de beviljade timmarna.

Maria Andersson och hennes juridiska ombud skrev i sina yttranden att Maria inte hade lämnat oriktiga uppgifter eftersom hjälpbehovet aldrig hade minskat. Hon hade haft assistans 24 timmar om dygnet

innan hon började arbeta, under perioden hon arbetade och efter att hon avslutade sitt arbete.

Den assistans hon hade uppgett hade utförts under de senaste tio åren hade också utförts, hävdade de.

Dessutom skrev Marias jurist att Försäkringskassan inte hade vidtagit några åtgärder för att ompröva beslutet när Maria slutade arbeta, utan fortsatt att betala ut ersättningen. Om något hade blivit fel var det i så fall Försäkringskassans eget fel, menade de.

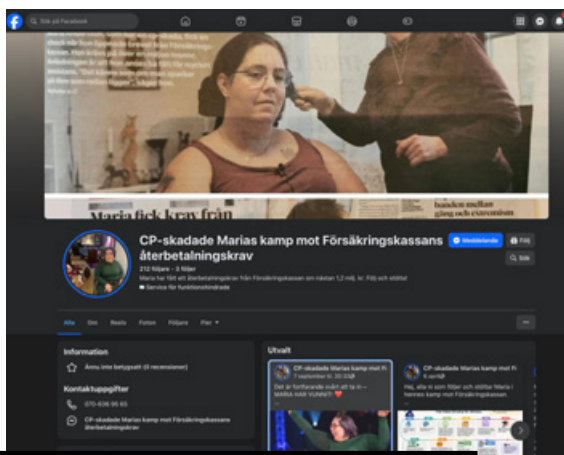
Liten chans att vinna

De hävdade också att Försäkringskassan inte plötsligt kunde byta grund för återkravet och att beslutet om minskad assistans gällde framåt i tiden och därför inte kunde ligga till grund för ett återbetalningskrav.

I Försäkringskassans beslut står det uttryckligen: "Försäkringskassan beslutar att du får mindre assistansersättning från och med den 23 augusti 2024."

Försäkringskassan svarade i sin tur att Marias och juristens invändningar inte höll. Myndigheten tillade också att det inte hade framkommit några ekonomiska eller andra skäl till att Maria inte skulle kunna betala tillbaka återkravet på 1,2 miljoner kronor.

"Det är väldigt liten chans att vinna mot Försäkringskassan utan jurist. Det klarar man normalt inte."

Marias syster Kajsa startade en insamling på Facebook för att få in medel för att kunna anlita juristhjälp.

Försäkringskassan medgav återigen att myndigheten själv hade gjort fel, men menade att det inte spelade någon roll:

”I det här fallet bär Försäkringskassan en del av ansvaret för felet genom att utbetalningarna inte stoppades tidigare. Det i sig är dock inte tillräckligt för att meddela eftergift.”

Maria och familjen bestämde sig för att överklaga till förvaltningsrätten. Via sitt assistansbolag fick de kontakt med en jurist.

– Det är väldigt liten chans att vinna mot Försäkringskassan utan jurist. Det klarar man normalt inte, säger Mona Andersson.

Men en jurist kostar pengar. Och så som systemet fungerar i Sverige i den här typen av mål finns det ingen möjlighet till rättshjälp för den enskilde mot myndigheten. Inte ens vid vinst mot myndigheten får den drabbade tillbaka kostnaderna för juristhjälp.

Försäkringskassan läxas upp

Marias syster Kajsa startade en insamling på Facebook. Gensvaret blev stort. Till slut kunde en överklagan till förvaltningsrätten skickas in.

Den 2 september i år, 2026, kom så till slut förvaltningsrättens beslut.

Domstolen underkände Försäkringskassans argumentation och skrev bland annat:

”Om det varit fråga om felaktiga utbetalningar är det Försäkringskassans underlåtenhet att agera som orsakat att beloppet blivit så högt. Försäkringskassan har också genom att inte vidta några omprövningsåtgärder och genom att fortsätta utbetala assistansersättning starkt bidragit till att försätta henne (Maria Andersson) i god tro gällande utbetalningarnas riktighet. Det är inte rimligt att hon ska bära konsekvenserna av Försäkringskassans bristande hantering när hon varit i god tro.”

Maria fick rätt.

Hon slipper kravet på 1,2 miljoner kronor.

BRUNO LUNDGREN

Mona Andersson:

”Glädjen överskuggas av ilska”

Nu, när familjen fått besked om att Försäkringskassan inte kommer att överklaga förvaltningsrättens beslut, överskuggas glädjen av ilska mot en myndighet som borde vara ett skyddsnät för den lilla människan.

Glädje och lättnad har övergått i ilska. Så beskriver Mona Andersson de känslor som nu kommit efter Försäkringskassans beslut att inte överklaga förvaltningsrättens dom.

Det var genom Radio Skaraborgs försorg som familjen fick reda på att Försäkringskassan inte överklagar förvaltningsrättens dom. Radio Skaraborg har följt upp ärendet och tagit del av beslutet. Försäkringskassan har ingen skyldighet att meddela de drabbade.

– Nu gråter jag i stället för att skratta åt eländet, säger Mona Andersson. Det är väl två års frustration som tar över.

Först nu vågar hon släppa fram ilskan.

– Jag är så fruktansvärt arg och besviken på Försäkringskassan, en myndighet som borde vara ett skyddsnät för den lilla människan. I stället har de jagat oss små människor med alla de resurser de har, påstått att vi ljugit och velat slå våra liv i spillror. Inte ens när de visste att de själva gjort fel, när det uppdagades att de inte hade koll på sina egna dokument, kunde de backa.

”Tilliten till myndigheterna borta”

Under den två år långa processen har något värdefullt gått förlorat.

– Jag har förlorat något som jag trott på hela livet. Tilliten till myndigheterna är nu helt borta. Därför gråter jag i stället för att skratta.

Det enda Mona Andersson kan se som ett litet hopp i situationen är att det, trots Försäkringskassans alla muskler, går att få rätt mot myndigheten.

Det är verkligen ingen lätt resa att processa mot Försäkringskassan, menar hon. Det kostar också att anlita juridisk expertis. Men det går.

– Förhoppningsvis kan det hjälpa och stärka andra som är i liknande situationer som vi varit i, säger hon.

Nästa kamp: få tillbaka assistanstimmarna

Mona Andersson har nu bestämt sig för att försöka orka med ytterligare en kamp. Det handlar om att Maria ska få tillbaka de tolv assistanstimmar i veckan som hon blivit av med.

Förlusten av timmarna innebär att Maria blir liggande kvar i sängen utan tillsyn och utan möjlighet att röra sig från klockan 7.30 till 09.14.

– Så kan det inte få vara. Det ska vi kämpa för nu.

Därtill vill Mona Andersson att Försäkringskassan ska framföra en offentlig ursäkt till Maria och familjen.

– Det är det minsta de kan göra. Vi förväntar oss en offentlig ursäkt.

BRUNO LUNDGREN

Maria Andersson:

”Det lönar sig att kämpa”

Efter en lång och utmattande rättsprocess har Maria Andersson äntligen fått rätt mot Försäkringskassan. Det enorma återkravet på 1,2 miljoner kronor revs upp av förvaltningsrätten. Nu delar hon med sig av sin lättnad och hoppas att hennes seger ska ge andra RBU-medlemmar modet att fortsätta kämpa.

När beslutet om återkravet på 1,2 miljoner kronor kom kändes det som en kalldusch, beskriver Maria Andersson.

– I den stunden kändes det som att livet var över.

Trodde du under den här långa tiden att du skulle få rätt?

– Jag själv var inte säker på det, men hela min omgivning peppade mig.

– Jag vet ju av tidigare erfarenheter att det kan löna sig att kämpa. Det är inte första gången jag gör det, vare sig det gäller assistansen eller andra insatser. Men det här, det var tungt.

Hur kändes det att bli ifrågasatt av Försäkringskassan?

– Det var jättejobbigt. Jag har ju hört från så många andra medlemmar som fått konstiga besked från Försäkringskassan. Jag har känt mig förskonad från det och tänkt att det inte händer mig. Men nu hände det mig, och det var en chock.

– Vi visste ju innerst inne att vi inte hade ljugit eller gjort fel, men stundtals tvivlade jag ändå. Försäkringskassan vet uppenbarligen inte vad de sysslar med eller vad de har rätt att göra.

Hur har omgivningens reaktioner varit?

– Det har varit helt otroligt. Jag har inte hört eller stött på någon, en endaste gång, som trott att det är vi som har gjort fel. Tvärtom har jättemånga – de flesta okända för mig – skickat massor av stöttande meddelanden.

– Att få alla de här hejaropen har varit minst lika viktigt som det ekonomiska stödet för att kunna anlita juristhjälp.

Idag lever du utan assistans en timme och 44 minuter om dagen?

– Ja, tyvärr har det varit så i drygt två år nu. Men jag har inte haft något val. Det innebär att jag inte har någon assistent mellan klockan 07.30 och 09.14 på morgonen, utan bara kan ligga i sängen och inte göra någonting. Jag har ett larm till hemtjänsten

Vi vann!
Maria Andersson skålar
med systemen Kajsa.
FOTO: PRIVAT

om något akut skulle hända, vilket kostar mig 354 kronor i månaden. Men skulle jag använda larmet skulle de ändå inte ha tid. Det vet alla, att hemtjänsten är så hårt belastad.

– Det betyder att jag inte kan komma upp förrän klockan tio, och jag kan inte delta i sociala aktiviteter förrän klockan tolv.

– Jag hoppas verkligen att vi ska få tillbaka full assistans. Vi ska ansöka om det, men det kommer ju också att bli en process.

Är det helt klart att ni slipper återkravet nu?

– Jag kan inte släppa det helt, för Försäkringskassan kan överklaga inom två månader. Men vi tror att vi vinner det hela vägen. Förvaltningsrätten har ju slagit hål på alla Försäkringskassans argument.

Vad tänker du om framtiden?

– Att jag verkligen vill ha tillbaka assistans på heltid.

– Jag vill också tacka alla människor för stödet, både det mentala och det ekonomiska. Utan det hade det aldrig gått. Det finns inte ord för den tacksamhet jag känner. Det är enormt. När det krävs så finns det faktiskt människor som stöttar. Det är härligt att uppleva.

BRUNO LUNDGREN

Denna text skrevs dagarna innan Maria Andersson fick kännedom om att Försäkringskassan tagit beslut om att inte överklaga förvaltningsrättens dom.